

**Міністерство охорони здоров'я України
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР
КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ МІНІСТЕРСТВА
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»**

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Т Е З И

**Науково-практичних та наукових робіт на тему
«Моніторинг, аналіз та оцінка ризиків стану здоров'я населення
Запорізької області»**

*м. Запоріжжя
2024 рік*

м'язової системи (4,9%); у працівників доменного цеху - хвороби органів дихання (43,6%), «інші» хвороби (19,9%), травми та отруєння (14,0%), хвороби кістково-м'язової системи (7,3%); у працівників агломераційного цеху - хвороби органів дихання (47,0%), «інші» хвороби (14,7%), травми та отруєння (11,7%), хвороби кістково-м'язової системи (11,0%). Рівень захворюваності за кількістю випадків та днів непрацездатності в досліджуваних цехах був високий, вище середнього та середній, у працівників контрольної групи – середній та нижче середнього.

Висновки. Аналіз отриманих результатів щодо умов праці, вмісту дрібнодисперсних та ультрадисперсних зважених частинок у повітрі робочої зони працівників основних цехів та контрольної групи, показників здоров'я свідчать про необхідність розробки нових підходів з урахуванням виробничо-зумовленої та професійної патології, а також вмісту ультрадисперсних та дрібнодисперсних зважених частинок у повітрі робочої зони працівників де присутні джерела утворення зважених частинок, що дозволить визначити пріоритетні напрямки та необхідні об'єми профілактичних заходів по зниженню рівнів професійних ризиків у працівників металургійної галузі.

Оцінка впливу забруднення атмосферного повітря на здоров'я населення

старший викладач Волкова Ю.В.

науковий керівник, к.мед.н., доцент, Заслужений лікар України

Севальнєв А.І.

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

Актуальність. Забруднення атмосферного повітря – глобальна проблема, яка не втрачає своєї актуальності вже багато десятиріч. Україна є однією з країн Європи, де фіксуються найвищі рівні забруднення повітря, а за роки збройної агресії росії якість повітря в нашій країні погіршилася в рази.

Зрозуміло, що за таких умов хімічне забруднення атмосферного повітря становить загрозу здоров'ю населення за показниками як канцерогенного, так і неканцерогенного ризику. Отже своєчасна коректна оцінка впливу аерополітантів на стан здоров'я є вкрай необхідною.

На нашу думку, наразі перспективними є дослідження щодо оцінки впливу атмосферного забруднення на стан здоров'я з використанням біомаркерів.

Тому **метою** нашої роботи стало визначення надійних біомаркерів для оцінки впливу твердих частинок дрібнодисперсних фракцій на здоров'я населення м. Запоріжжя.

Матеріали та методи. Для реалізації мети було використано бібліосемантичний метод та проведено контент-аналіз літературних джерел.

Результати дослідження. Аналіз показав, що $PM_{2.5}$ змінює епігенетичний вік, який є маркером смертності та ризику захворювань (White et al. 2019). Вплив $PM_{2.5}$ сприяє порушенню циркадного ритму та метаболічної дисфункції за рахунок зниження регуляції гістондеацетилаз (HDAC2, HDAC3, HDAC4),

тим самим змінюючи динаміку хроматину (Palanivel et al. 2020). Також було зазначено, що залежно від концентрації та тривалості впливу $PM_{2.5}$ формується окремий транскриптомний та ДНК-метиломний профіль у бронхіальних епітеліальних клітинах (Хуан та ін., 2021). Дія $PM_{2.5}$ при народженні пов'язана з диференціальною експресією генів на ранніх стадіях життя, що актуально для складних захворювань (Merid et al. 2021). Соренсеном із співавторами (2003) було виявлено, що вплив PM призводить до збільшення наявності 8-оксо-2-дезоксигуанозину (8-oxodG) в ДНК лімфоцитів на 11% із збільшення вмісту PM на 10 мкг/м^3 .

Висновки. Отже, для оцінки ризику захворювання від впливу PM цілком виправданим є використання біомаркерів епігенетичних змін. Такі дослідження можуть стати одним з ключових чинників розробки нових ефективних профілактичних заходів неінфекційних захворювань.

Вплив біоповедінкових факторів на поширення парентеральних гепатитів у Запорізькій області

**Юрцева Н.В., Тищенко Т.М., Мащак О.І.
ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»**

Актуальність: Парентеральні гепатити залишаються значною проблемою охорони здоров'я в Україні. Запорізька область, як і інші регіони, стикається з викликами у діагностиці та профілактиці цих захворювань. Дане дослідження спрямоване на аналіз впливу біоповедінкових факторів на поширення парентеральних гепатитів у Запорізькій області з урахуванням динаміки за 2014-2023 роки та впливу військової агресії з 2022 року.

Мета роботи: вивчення біоповедінкових факторів, які впливають на поширення парентеральних гепатитів у Запорізькій області, а також визначення ключових чинників ризику, що сприяють епідемії цих захворювань.

Матеріали і методи: проведений ретроспективний епідеміологічний аналіз захворюваності на парентеральні гепатити у 2014 – 2023 рр. Використані дані форми № 40 «Звіт з інфекційної захворюваності, стану протиепідемічних заходів за календарний рік».

Результати аналізу. Гепатит В.

Загальна кількість обстежених. Максимальне охоплення населення було зафіксоване у 2014 році, коли було обстежено 89 378 осіб. У цей рік показник охоплення обстеженням складав 5% від населення області. Постійне зменшення кількості обстежених спостерігається з 2014 до 2021 року, де кількість обстежених зменшилася до 30 000 (лише 2% населення). Найнижчий рівень обстежень був у 2022 році - всього 11 602 особи (1% населення). Це пояснюється впливом військових дій, які суттєво знизили доступність медичних послуг. 2023 рік показав часткове відновлення до рівня 16 851 обстеження, однак це все ще значно менше у порівнянні з довоєнними роками.

Позитивні результати серед обстежених. Найбільша кількість позитивних результатів (1 390 випадків) була зафіксована у 2014 році. Проте

Зміст	стор.
Війна росії проти України: екологічні наслідки та юридична відповідальність. к.мед.н., доцент, Заслужений лікар України Севальнев А.І. Запорізький державний медико-фармацевтичний університет	2 - 3
Порівняльний аналіз епідпроцесу грипу та інших ГРВІ в епідемічні сезони 2022-2023 та 2023-2024 років по Запорізькому регіону. Одинець Т.С, Тищенко Т.М., Мащак О.І., Акчуріна Л.С. ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»	3 - 5
Аналіз захворюваності на туберкульоз у Запорізькій області 2019 - 2023 роки. Пелих Г.С., Тищенко Т.М., Мащак О.І. ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»	5 - 8
Досвід реалізації впровадження регіональної програми: «Визначення ризиків зараження на легіонельоз у закладах охорони здоров'я міста Запоріжжя». Черненко С.В., Тищенко Т.М., Мащак О.І. ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»	8 - 10
Досвід профілактики синьогнійної інфекції в закладах охорони здоров'я Запорізької області. Подакова Т.І., Тищенко Т.М., Мащак О.І., Богданова Т.А. ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ», Реньова Н.А. ВП «ЗАПОРІЗЬКИЙ ВІДДІЛ ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»	10 - 14
Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності та ризики їх розвитку у працівників металургійної галузі. к.мед.н, доцент Шаравара Л.П. Запорізький державний медико-фармацевтичний університет	14 - 15
Оцінка впливу забруднення атмосферного повітря на здоров'я населення. старший викладач Волкова Ю.В. науковий керівник, к.мед.н., доцент, Заслужений лікар України Севальнев А.І. Запорізький державний медико-фармацевтичний університет	15 - 16
Вплив біоповедінкових факторів на поширення парентеральних гепатитів у Запорізькій області. Юрцева Н.В., Тищенко Т.М., Мащак О.І. ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»	16 - 18
Досвід впровадження електронної системи епідеміологічного нагляду (ЕСЕН): переваги та недоліки. Гілевич К.Д., Тищенко Т.М., Мащак О.І. ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»	18 - 21
Оцінка ефективності навчання медичних працівників. Організація роботи тренінгового центру з питань імунопрофілактики в ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ». Колерова М.Є., Зикін О.В., Полякова Т.С. ДУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ОЦКПХ МОЗ»	21 - 22